

Udtalelse fra Dansk Rorschach Selskab om Rorschach og forældrekompetenceundersøgelser

Af Kim Gabriel Hansen

Formand for Dansk Rorschach Selskab

www.rorschachdanmark.dk

I Socialstyrelsens publikation (2015): *Adoption uden samtykke. Ni metoder til at afdække forældreevnen*. fremkommer forfatterne med forskellige udsagn om Rorschachtesten: "Til afdækning af de personlighedsmæssige ressourcer og svagheder (punkt 3) anvendes almindeligvis personlighedstest af forskellig slags. I Danmark er der tradition for at anvende projektive test, såsom TAT og Rorschach, mens man i udlandet oftest anvender spørgeskemaer såsom MMPI. Ofte ses det, at disse test står alene i vurderingen af forældreevnen. Imidlertid er en vurdering af forældreevne baseret udelukkende på disse traditionelle psykologiske testmetoder næppe valid, da disse metoder kun er indirekte mål for forældreevnen. Der er da også kun yderst begrænset evidens for deres sammenhæng med forældreevne. I denne vidensindsamling har det ikke været muligt at identificere nogen publikationer om sammenhængen mellem TAT og forældreevne, mens der i relation til Rorschach er identificeret to publikationer."

Flere af disse udsagn er imidlertid lette at misforstå, og har gjort nogle psykologer usikre på anvendeligheden af Rorschachtesten i Forældrekompetenceundersøgelser.

Dansk Rorschach Selskab skal derfor udtale:

Ved hjælp af Rorschachtesten (og TAT og andre projektive tests) kan man danne valide og evidensbaserede hypoteser om mange personlighedsmæssige forhold, der er meget relevante for vurderingen af forældreevne, som fx empati, mentaliseringskapacitet, kontrol/selvbeherskelse, evne til at opfatte omverdenen realistisk, coping- og forsvarsmekanismer (1). Projektive test som Rorschach og TAT er derfor undersøgelsesmetoder der er både evidensbaserede og valide, når man skal undersøge forældrekompetence. Med Rorschach (og andre projektive test) undersøger man direkte personlighedsaspekter, der konstituerer forældreevne, og Rorschach (og andre projektive test) er derfor direkte undersøgelsesmetoder til undersøgelse af forældrekompetence.

Det er evidensbaseret (2), at ingen undersøgelsesmetode kan stå alene, dvs. validiteten af *enkeltstående* testfund eller observationsdata er begrænset. Forskellige undersøgelsesmetoder giver hver for sig unik viden om samme aspekter ved prøvepersonens personlighed, og hvis man udelukkende stoler på data fra en enkelt undersøgelsesmetode kan man derfor få en ufuldstændig og dermed fejlagtig forståelse af prøvepersonen. Ved vurdering af forældrekompetence har man brug for data om forældre og barnet fra både projektive test (fx Rorschach og TAT), selvrapporteringstest (fx MMPI), personligt interview med prøvepersonen omhandlende dennes

udvikling, tilknytning og personlighed, samt forskellige typer af observationer af samspillet mellem forældre og barn.

Hvis man foretager en vidensindsamling der drejer sig om de personlighedsmæssige aspekter, som kan vurderes med Rorschach (og TAT) i relation til forældrekompetence, vil man kunne finde langt flere publikationer, end hvis man søger på testene alene, og således få et mere realistisk indtryk af evidensen for disse tests sammenhæng med forældreevne. Jeg kan nævne (3) som et eksempel på, hvorledes man ved hjælp af Rorschach (og andre projektive test) kan undersøge personlighedsaspekter, som der er evidens for forringer forældrekompetence.

Noter:

(1) Meyer, G. (2004): The reliability of the Rorschach and Thematic Apperception Test (TAT) Compared to Other Psychological and Medical procedures: An analysis of systematic gathered evidence. In: M. Hilsenroth and D. Segal (Eds) Personality Assessment volume 2 in M. Herzog (Ed.-in-Chief): *Comprehensive Handbook of Psychological Assessment* (pp 315-342). Hoboken, NY: John Wiley & Sons.

(2) Meyer, G. et al (2001): Psychological Assessment and Psychological Assessment. A review of Evidence and Issues. *American Psychologist*. Vol 56, 2. P 128-165.

(3) Porcerelly, J. et al (2015): Defense Mechanisms of Pregnant Mothers Predict Attachment Security, Social-Emotional Competence, and Behavior Problems in Their Toddlers. *American Journal of Psychiatry*, p 1-9.